

ževniki pa imajo nekoliko solidnih založnikov, ki jim zagotavljajo mirno književno delo. In baš v dobi, ko je pri nas prenehal zadnji književni list, cveto in se razširjajo v dosti manjšem narodu slovenskem trije taki listi in izdaja se nebroj knjig. In zanimivo je, da niti eden od teh listov ni bil preteklega leta v nepriliki niti za originalne pesmi, niti za novele . . . Ali poleg književnih listov je preteklo leto izšlo na Slovenskem lepo število raznih knjig.

Aškerc je izdal svojo veliko pesnitev „Zlatorog“, „Trubarja“ in „Četrty zbornik poezij“, Govekar dramo „Legionarji“, Cankar „Hišo Marije pomočnice“ in „Gospo Judit“, Kostanjevec „Iz knjige življenja“, Zupančič „Čez plan“, Meško „Ob tihih večerih“, Maister „Poezije“, Spindler „Zapihal je jug“ i. t. d.

Dočim nimamo mi razen „Matic“ in zadrške knjigarne niti enega literarnega založnika, imajo Slovenci Kleinmayrja & Bamberga v Ljubljani, Gabrščka v Gorici, ki sam izdaja „Slovansko knjižnico“, „Knjižnico za mladino“, „Salonsko knjižnico“, „Svetsko knjižnico“, „Venec slovanskih povesti“ in „Talijo“. Imajo pa tudi v Ljubljani neumornega Schwentnerja, ki je izdal skoro vsa dela modernih slov. pisateljev in ki jih je tudi honoriral, da so mogli nekateri dlje časa živeti in delati ob honorarju. Kje je pri nas tak privatni knjigar? A razen tega imajo še več manjših založnikov na deželi. Toda ti založniki se tudi brigajo za to, da se knjige razpečavajo, ter izdajajo v to mesečno reklamno bibliografijo, in lahko se prepričamo, da je prodaja slovenskih knjig dosti večja nego prodaja hrvaških. Ako izvzamemo „Matic“ in Hartmanova izdanja, se proda na Hrvaškem povprečno 800 izvodov in še manj, dočim je na Slovenskem število prodanih knjig veliko večje, skoro dvakrat toliko. A to je važno tudi za književnost samo, ki ostane tako v zvezi z občinstvom, česar pa pri nas ni. Nove knjige se prodajajo po zaslugi spretne kolportáže, dasi niso poceni, na Slovenskem razmeroma hitro. Druga prednost prejšnjih knjigarskih razmer pa je ta, da pisatelji vedo, da izide njihova knjiga, ako jo napišejo, in da ne izgine neopažena, ako izide. Danes ne more na Hrvaškem o sebi reči tega niti eden pisatelj, in najsi je še tako velik . . .“ Priznavamo, da je mnogo resnice v teh besedah g. B., vendar pa se nam zdi, da sodi gosp. B. — nekoliko preoptimistično o naših razmerah.

Rasto P.

Brankovo Kolo, ki izhaja vsak teden v Sremskih Karlovcih, se v svoji četrti letošnji številki obširneje ozira na nas Slovence; natančneje poroča o Aškercem „Četrtem Zborniku poezij“ in o moji razpravi „O Slovenskem Štajerju v jožefinski dobi“, ki se bavi tudi s Srbi. O Aškercu pravi: „U svima (njegovim) delima vidimo pravog realista, istinitoga motritelja življenja, epika in kozerja . . . U trećem odelku je pesnik izabrao predmete moderne, filozofske i nekoje patriotske; nadje se tu i tamo po koja pesnica od ne baš osobite vrednosti, ali jih je daleko više boljih i najboljih. Medju sve poslednje spada i „Homerjeva smrt . . .“

Dr. Fran Ilešič.

„Behar“ se imenuje poučno-zabavni list, ki zastopa ob podpori naše vlade interese bosanskih muhamedancev in je pisan v srbskohrvaškem jeziku ter tiskan z latinico. — Vsaka številka prinaša dva do tri znanstveno-poučne članke in vsako leto v prevodu po eden večji roman, obično iz turškega življenja, in še druge prevode. Kakor pravi list sam v oznanilu, se dobe razen tega v „Beharu“ vesti iz kulturnega življenja „sviju muslimana po svijetu te je „Behar“ tako jedini izveštitelj za nas i ostalom muslimanima“. Pri nas morda zanima list tiste, ki dobro poznajo Bosno in njene prebivalce in ki jih ne dražijo premnoge turške besede. — List izhaja zdaj peto leto in stane na leto 10 K. Naročnina se pošlje na Uredništvo „Behara“ v Sarajevu.

Dr. Jos. Tomišek.